

[Per Dich.]

havsmændene af den ene eller den anden art et monopol for deres arbejde, hvilket jeg ikke mener er attråværdigt, og på den anden side en samfundsmæssig beskyttelse af det kunstneriske arbejde.

På ét enkelt punkt er der en reel ændring. Det er i spørgsmålet om forholdet til udviklingslandene, som får, om jeg så må sige, lempeligere vilkår. Det forekommer mig ærlig talt at være et lidt ejendommeligt princip, man er inde på her, i og med at man hermed pålægger en enkelt gruppe i samfundet en særlig bistandspligt over for u-landene. Jeg ved ikke, om ministeren i denne forbindelse har tænkt sig en eller anden form for statslig kompensation til vedkommende kunstnergrupper.

I øvrigt tager lovændringerne ikke stilling til de to meget store problemer, som for øjeblikket er aktuelle og trænger sig på, det ene fotokopiering af litterære og pædagogiske værker, det andet båndafspilning af gramofonplader, radio og tv. Begge ting er foreteelser, som betyder en endog alvorlig økonomisk trussel mod såvel udgiverne af disse værker som mod kunstnerne. Men jeg forstår, at ministeren agter at fremsætte et forslag om dette. Jeg håber, det sker hurtigt.

Hermed skal jeg tilsige mit partis velvilige medvirken i udvalget.

Lembourn: Man vil næppe anse mig for at høre til dem, der er særlig fjendtlige over for u-landspolitik, og jeg synes også, at det er en udmærket idé, at man forsøger at hjælpe u-landene gennem en litterær u-landspolitik; det vil sikket alle danske forfattere kunne tilslutte sig. Men jeg må ligesom hr. Per Dich og mit partis ordfører, fru Ellen Strange Petersen, sige, at jeg nok synes, det er en højst ejendommeligt form for u-landspolitik.

Ophavsmændene har en privat ejendomsret til deres værker. Den er ukrænkelig, og hvis man tager den fra dem, må de selvfølgelig have erstatning for det. Man henven-

der sig jo heller ikke til en fabrikant og siger til ham: „Det er en glimrende maskine, du laver. Den har u-landene vældig god brug for. Vil du være venlig at levere den til halv pris eller gratis?“ Det er det, man gør her. Staten tager hen over hovedet på forfatterne deres ophavsret og forærer den til u-landene.

Jeg må derfor sige til ministeren, at hvis det skal foregå på den måde, kan han ikke regne med at få kunstnerorganisationernes støtte. Kunstnerorganisationerne er naturligvis yderst velvilligt indstillet over for selve tanken at føre en eller anden form for litterær u-landspolitik. Det er helt i orden, og det har vi også sagt ja til. Men vi har ikke sagt ja til ikke at skulle have en eller anden form for kompensation. Jeg vil derfor meget gerne bede ministeren om her i dag at sige, at dette er u-landspolitik, sådan som vi kender det, og at det må foregå på ganske samme måde som al anden u-landspolitik, nemlig ved at man over de midler, som er stillet til rådighed for u-landsbistanden, betaler det, som det royaltytal, der vil opstå, medfører. Man kan nemlig ellers risikere lige det stik modsatte af det, ændringen i konventionen tænker på. Der vil givetvis være forfattere, der vil sige: „Ja men det kan vi da ikke, vi kan da ikke forære vores royaltly bort; så må vi bruge vores copyright til at forhindre, at vore bøger udkommer i de lande, hvor man ikke respekterer den normale tilstand i Bernerkonventionen.“ Dermed har man opnået lige det modsatte af det, man ville.

Jeg håber altså meget, at ministeren her kan give tilsagn om at ville føre u-landspolitik på de litterære områder på ganske samme måde, som vi gør det på alle andre.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen): Må jeg begynde med at takke for den modtagelse, disse to lovforslag har fået.

Jeg skal gøre den bemærkning til fru Birte Weiss, at jeg selvfølgelig i det øjeblik, der er ønske derom, er klar til at give en